

הרהורים בעקבות אסיפת „און“

המדד המקובל לפוריות העדרים הוא אחוז ההתעברות, או מספר ההזרעונים, ממוצע לכל התעברות. בעזרת מדד זה אף בודקות אגודות ההזרעה את טיב פריהן ומזריעיהן.

מאידך, הבוקר לשעצמו מעוניין לצמצם ככל האפשר את מירווח הזמן שבין המכטה והתעברות וכן להקדים את התעברות מבכירותיו ככל האפשר. בתנאי המשק של היום, עם שפעת המזון המרוכז המוגשת לפרות, יורדת פוריות הפרות ומספר ההזרעות להתעברות הולך ועולה. מעניין לציין כי במשק המושבי אמנם נמוכה יותר תנובת החלב הממוצעת, אך שיעור ההתעברות גבוה יותר; גם אחוז השומן שבחלב גבוה יותר במושבים. ועוד בעייה: לדעתו של ד"ר הררי ייתכן ששפע המזון המרוכז הגדיל, יחסית, במשק הקיבוצי את תדירות לידת התאומים, דבר שהוא בלתי רצוי לכל הדעות. נראה כי גם פגע הוולדות המעוותים, שהופיע לאחרונה, משולב אף הוא בשיעור ההתעברות הנמוך יותר, וכבר ניכרת ירידה בתנובת העדר בעקב כך.

אנו רואים איפוא כי גורמים רבים מעורבים בבעיית הפוריות ועלינו לנסות ולנתח את העניין מכל צדדיו ולהסיק את המסקנות הנכונות למען העלאת ריווחיותו של הענף.

ד ב ג ו ר

מושב שיתופי מולדת

חשיבותה של ההתמדה בהנבה

טיינה בשיא יומי של 30 ק"ג, משום שהראשונה ניחונה בשיעור התמדה של 0.88 ולעומתה — בעלת השיא היומי המבריק היתה בעלת-כושר התמדה בגבולות 0.63. ברור שכל בעל-עדר היה מאושר אילו פרותיו היו מניבות שיאים יומיים מרשימים וגם מתמידות בהן, ואף ייתכן שישנן פרות כאלה, אבל בתנאי משק רגילים ובטיפול המוני בפרות, יש מקום לספק אם בעלות השיאים היומיים הינן גם הריווחיות יותר. בדוחות החודשיים של הביקורת ממשיכים אצלנו להעלות על נס את השיאניות היומיות וכדאי הדבר שהמדריכים יבדקו פה ושם מהו גורלן של אלה ואם אמנם עדיפות הן על פני המצניעות-לכת בשיאים יומיים (25–30 ק"ג במקום 45–50), אולם מצטיינות בכושר התמדה מעולה.

בארה"ב תונהג בקרוב באזורים מסויימים ביקור רת כושר ההתמדה, לפי תכנית חדשה, במסגרת ההתאחדות להשבחת בקר החלב (DHIA). וכל בעל-עדר יוכל לקבל בכל חודש דו"ח על התכונה הזו לגבי כל פרה.

י. בן-רחל

לעתים מתעורר הוויכוח איזוהי התכונה הרצויה ביותר בפרת-חלב — שיאים יומיים מאקסימאליים או שיא יומי מתון יותר, המלווה בכושר התמדה נאות במשך כל תקופת החליבה. לא קל הדבר למצוא אמת-מידה מהימנה לקביעת שיעור ההתמדה בה-נבה. בגרמניה מנסים לבטא תכונה זו באמצעות קביעת היחס שבין תנובת 100 הימים הראשונים של התחלובה לבין פרקי תחלובה בני 100 הימים שבאים אחר-כך. את ההתמדה מציינים באות P (persistency). לפי שיטה זו ניתן לתנובת 100 הימים הראשונים הערך של 100 והתנובה של 100 הימים הבאים מבוטאת באחוזים של תנובת הפרק הראשון שבתחלובה. כך, למשל, עשויים לציין את כושר ההתמדה של פרה מסויימת בפרק השני של התחלובה לפי הנוסחה — $P_2:1 = 0.63$; פירוש הדבר שתנובת 100 הימים השניים הגיעה ל-63% מתנובת 100 הימים הראשונים. מובן שעשויים להתקבל הפ' רשים גדולים בין פרות שונות בכל הנוגע לאינדאקס זה של ההתמדה. כך נמצא בעדר מסויים שפרה אחת בעלת שיא יומי שלא עלה על 21 ק"ג הניבה בתחלובתה תנובה גדולה מזו של פרה אחרת שהצ'